

Smidserid sparede man Penge sammen, og lyffedes det saa endelig at finde en Candidat, som var sit Kalb voksen, saa vilde han vel drage Tilhørere til Kirke og paany samle en Menighed. Det var det første Punkt.

Det andet Punkt behøver jeg ikke at lede efter, thi det er blevet braget frem og sat ligesom Skilt paa Titelen, som jo er kommet til at lyde: Forslag til Lov om Valgmenigheder. Jeg skal ikke trætte med at gjentage, hvad jeg tidligere derom har bemærket; jeg skal kun gjøre opmærksom paa, at i Fredstid er der vel neppe Noget, skjøndt han i Bladenes Læsning følger med, hvad de gjøre bekendt og hvad Nyheder de have at bringe, der lægger stort Mærke til, hvem der er udnævnt til Chef for et Regiment, Commandeur for et Bataillon; men dersom det bliver Krigstid og det var hele Armeen, der skulde sendes Tjenden imøde, vilde vistnok det hele Folk lægge nogle Mærke til, om den, der blev sat i Spidsen for Armeen, er En, Armeen kunde forlade sig paa, om han af Sind var ægte Dansk; og Folk vilde blive meget ilde tilmode, dersom det fik Vink om, at han maaskee holdt lidt med Tjenden, ansaade den danske Sag for ikke at være meget bedre end Tjendens. Ja, netop fordi det er saaledes, kan man begribe, at Sognebaandsløvere lægge Bægt paa, at de selv maa vælge deres Præster; thi de leve, om jeg saa maa sige, paa Krigsfod, Kampen er ikke udstridt, den er endnu staaende, derfor sætte de Priis paa at kunne forlade sig paa deres Præst; men det maa da ogsaa siges paa de øvrige Menigheders, Sogmenighedernes, Vegne, at der for dem er Grund til Beklagelse, naar de ikke kunne bringe det til Højere, end at den Mand, der skal besætte Embedet, Ministeren, er i det Højeste en upartisk Mand, der holder ligemeget med begge Partier, under den Ene ligesaa godt som den Anden, og vælger de Præster, der skulle ansættes, uden Hensyn til Menighedernes Ønsker. Det Tredie, jeg har at bemærke med Hensyn til den foreliggende Lov, gjælder, hvad der staaer i § 3: „Valgmenigheden og dens Præst er undergivet i det Hele de for Folfekirken gjældende Love og Forstrifter, forsaavidt ikke Kirke- og Underviisningsministeren efter Andragende fra vedkommende Menighed og dens Præst

maatte tilstaae saadanne Væmpelser, som de særlige Forhold kunde gjøre hensigtsmæssige.“ Det er en slet Lovbestemmelse, som ikke kan give en Regel, uden at der i samme kommer en Undtagelse med, naar Undtagelsen ikke bliver henvisst til sit rette Sted, det er udenfor Loven, bagefter, i en Anmærkning med mindre Tryk; naar Undtagelsen ikke overlades til sig selv, til at støtte sig selv, see, om den kan forsvare sin Plads, men selve Regelen antyder, at der er holdt Plads aaben for Undtagelsen, saaledes f. Ex. som naar det hedder: „De skulle i det Hele rette sig efter Loven.“ Det er omtrent, saa Meget som at sige: I kunne overtrede Loven, naar I blot see til ikke at komme til det Halve; thi hvad der er lidt mere end det Halve, kan i Nødstilfælde gaae og gjælde for at være det Hele. Men det er ikke blot dette Udtryk, jeg har Noget at udsætte paa. Naar det i den Forklaring, som følger strax efter, hedder: „De skulle være undergivne Tilsyn. . . forsaavidt ikke Kirke- og Underviisningsministeren, efter Andragende fra vedkommende Menighed og dens Præst, maatte tilstaae saadanne Væmpelser, som de særlige Forhold kunde gjøre hensigtsmæssige“, da maa jeg gjøre opmærksom paa, at en Præsts Embede falder i to Dele: hans Embede fører ham ind i Kirken; der har han sin Lov i Alterbogen, Ritualet, i Psalmebogen, der er han bunden; men naar Helligdagene ere forbi, da fører Præstens Embede ham ind i Menighedens Hus, ind i Omgang med den, lærer ham at holde sig nær til Menigheden, at vinde dens Tillid, saa han faaer Noget at sige omkring i Husene. Det er egentlig der, i Omgængelsen, at den anden Deel af Sjælsorgen begynder, medens den første Deel deraf hører hjemme i Kirken; det andet Affnit begynder, som sagt, i Husene, i Hjemmet, ved Ohjeleiet, ved de glædelige eller sorgelige Anledninger, der bringe Familierne til at henvende sig til Præsten. Der er Præstens Gjerning ikke af saadan Bestaaffenhed, at man behøver at ordinere Folk, for at de kunne tage Deel deri og staae ham bi; der kan enhver Lægmand, der har Hjerte, Sind og Christendom nok dertil, hde den Bistand, som Præsten i mange Henseender kan trænge til. Forstrifterne for den første Deel af Præstens